

Výročná správa predsedu RD za rok 2013

Vážené členky, členovia RD a vážení hostia

Výrobný program RD a orientácia výroby na našom družstve je už dlhé roky orientovaná na výrobu krmovín, zrnín a následne aj výroba mlieka a mliečnych výrobkov a ich predaj. Situácia keď vstupy do výroby sú každý rok vyššie – zvýšené ceny energie, hnojív, krmív a iné vstupy následne ovplyvňuje aj vyššiu náročnosť výrobných a iných vstupných nákladov do výroby. Súčasná doba a ekonomická situácia nás nútia vyrábať čo najlacnejšie, ale aj modernizácia výroby vložené investície by nám mali zabezpečiť vyrábať lacnejšie a popri tom aj s určitým priestorom pre kvalitu. Preto aj v roku 2013 sa začali týmto smerom uberať a vážnejšie uvažovať s dlhodobou perspektívou so zameraním na správnu a farmársku prax a podľa usmernení EHS pre poľnohospodárstvo.

V ďalšom by som chcel rozobrať hospodárenie konkrétne po jednotlivých úsekoch výroby.

Úsek ŽV – výrobný program sa na úseku nemenil. Celá orientácia na tomto úseku je venovaná výrobe mlieka, predaju mlieka a mäsa. Keď sme tieto ukazovatele chceli plniť, v plnej miere sme sa museli venovať aj iným nie menej podstatným ukazovateľom výroby ako je pripúšťanie kráv a jalovíc, zabezpečiť čo najlepší prírastok a následne aj odchov mladého HD. Takmer celá produkcia býčkov sa nám podarila predat' za prijateľné ceny. Ostatný dobytok jalovičky sú zaradené do ďalšieho chovu na obnovu základného stáda.

K 31.12.2013 sme evidovali 714 ks hovädzieho dobytku, z toho 406 ks kráv. Stav HD sú v porovnaní s rokom 2012 vyššie o 14 ks, stav kráv je vyšší o 65 ks. Trend chceme udržať aj v budúcnosti.

Reprodukcia

V roku 2013 sme aj naďalej pripúšťali plemennice býkmi s mliekovou úžitkovosťou plemeno červenostrakatý holtštýn. Celkovo bolo pripustených 257 ks kráv a 198 ks jalovíc. Priemerný vek kráv v stáde je 4,38 rokov poradie laktácie je 2,54. V roku 2013 sme mali priaznivú tendenciu znižovania veku kráv ale aj laktácie, aj v roku 2013 nastalo mierne zníženie laktácie aj veku kráv. Uliahlo sa 393 ks teliat z toho uhynulo 53 ks.

V porovnaní s rokom 2012 je to mierny nárast. Brakovalo sa celkom 117 ks kráv oproti roku 2012 brakovanie vyššie o 2 ks z toho 5 ks úhyn. Do základného stáda kráv sa previedlo 187 ks VTJ. V porovnaní s rokom 2012 uliahnutie bol nárast o 114 ks.

Výroba mäsa

Výroba mäsa je chápaná ako produkcia prírastku. V tomto smere aj keď nastalo zlepšenie v roku 2012 môžeme byť spokojní pretože v roku 2013 nedošlo k poklesu prírastkov. Ak chceme zvyšovať dojivosť a produkciu mlieka musíme znižovať vek kráv a poradie laktácie a opakujem, že musíme prírastkom mladého HD hlavne teliat a jaloviciam venovať zvýšenú pozornosť. Ak chceme pripúšťať jalovice geneticky na dobrej úrovni vo veku 16 mesiacov, tak prírastok sa musí pohybovať 60-65 dg kus a deň. V roku 2013 sa dosiahol celkove u HD prírastok 0,731dg na kus a deň, konkrétne u jalovic Vavrečka 0,610 dg a Sedliacka Dubová 0,300 u teliat to bolo 0,800 dg. Oproti roku 2012 mierne znížené u jalovic. Prírastok nás nemôže uspokojovať, nakoľko súčasný trend odchovu mladého dobytku a jalovic sa pohybuje okolo 0,700 dg. Tieto ukazovatele v nemalej miere ovplyvňujú vek jalovic pri pripúšťaní a zaradení do základného stáda.

Výroba mlieka

Za rok 2013 vyrobené 2 398 954 litrov mlieka pri priemernej dojivosti na kus a deň 15,77 na kravu pripadá 5 770 pri priemerných ročných stavoch 360 ks kráv v porovnaní s rokom 2012 priemerné stavy vyššie o 14 ks. Celková výroba sa mierne navýšila v porovnaní s rokom 2011 mierne navýšila. Podľa údajov ŠPÚ – bonitácia na RD ukazovatele úžitkovosti boli na dobrej úrovni, keď nám plemennice na prvej laktácii nasadili za 299 laktačných dní 6 900 l mlieka. Podľa výšky produkcie prvých v poradí 50 ks dojníc je priemerná úžitkovosť za rok 2013 7600 poradí tretej laktácie.

Dodávka mlieka

Množstvo, kvalita a samozrejme cena mlieka to sú aspekty, ktoré v nemalej miere ovplyvňujú ekonomiku družstva. Dosiahli sme cenu mlieka 0,327 eura za liter. V priebehu roka cena bola stabilizovaná mala klesajúcu úroveň január 0,323 eura, február 0,320 eura, marec až december 0,279 za liter. Naším výhradným odberateľom bola mliekareň Hriňová, časť mlieka sa spracúva vo vlastnej syrárni. Dodávka mlieka do mliekarene za rok 2013- 739 251 litrov, vlastná spotreba v syrárni 720 195 oproti roku 2012 vyššia spotreba v syrárni o 214 455 litrov. Spolu výroba za rok 2013 2 398 954 litrov. Ostatný predaj mlieka obyvateľstvu činil 841 258 litrov, 98 250 lit. bolo skrmené mlieko. Oproti predchádzajúcemu kvotačnému roku je pridelená kvóta na rovnakej úrovni požiadali sme však o úpravu kvoty priameho predaja navýšením, čím sa ponížila dodávková kvóta.

Priamy predaj plán 892 647 kg   skutočnosť 761 430 kg

V porovnaní s rokom 2012--2013 dodávka, nižšia, v syrárni bol nárast. Oproti roku 2012 bola produkcia mlieka vyššia o 351 608 kg. Celková produkcia 2 369 727 kg.

Tržby dosiahnuté na úseku ŽV činili 691 918 eura to nasledovne:

- mlieko	609 287
- teľatá	31 367
- kravy	42 104

- ostatné tržby j

9 160

Oproti roku 2012 sa tržby zvýšili o 157 971 eura

Náklady činili 1 029 744 eura. Celkové náklady na liter mlieka predstavujú 0,435 eura, Niektoré náklady určite nedokážeme ovplyvniť, ale časť je v našich rukách. Pretože rezervy sú, každý na svojom pracovisku dokáže pristúpiť k šetreniu nákladov.

Plán pre rok 2014

Možno vo väčšej alebo menšej miere k spokojnosti k dosiahnutým výsledkom, nás budúce obdobie zaväzuje súčasný stav nielen udržať ale aj naďalej. Nie pre dobrý pocit, ale pre riadny chod družstva. Vyžaduje si to situácia, keď ekonomika a rozvoj sa riadi tržbami a nákladmi na jednotku produkcie. Tlaky na úžitkovosť, znižovanie nákladov na jednotku výroby, zvýšená realizácia ceny mlieka ostatné výnosy a produktivita dáva predpoklad na zlepšovanie ekonomických ukazovateľov. Súčasná situácia je taká, že od mliekarene cena za mlieko stúpa. Pretrváva však platobná neschopnosť platby za dodané mlieko.. Pritom ostatné vstupy do výroby stúpajú.

V roku 2014 chceme udržať priemerné stavy kráv na 360 ks na dojniciu 5 900 litrov. Dodávka mlieka by sa mala zvýšiť. Brakovanie 25% zo stavu okolo 90 ks. Narodenie 360 ks teliat odchovaných 342 ks. V reprodukčných ukazovateľoch pokračovať a dbať na mliekovú úžitkovosť. Je veľmi dôležité, ak chceme zvýšiť stavy kráv a ich úžitkovosť aby bolo pripúšťanie jalovíc vo veku 16 – 17 mesiacov. A ich teleniu vo veku okolo 26 mesiacov. Tým sa zvyšuje aj cena VTJ po zaradení. V odchove jalovíc chceme udržať prírastky 600-650 Dg a pripustiť 150 ks jalovíc. Sme družstvo, kde sa ŽV orientuje len na mlieko. Samozrejme, že o to sme zraniteľnejší, lebo ani v súčasnosti si nevieme určiť cenu mlieka. Aj tento rok nám treba vytvoriť pre splnenie týchto parametrov dostatok objemových krmovín a jadrových krmív, predovšetkým v dobrej kvalite nakoľko všetky doplnkové komponenty a krmivá sú drahé a zaťažujú ekonomiku výroby mlieka a ekonomiku družstva. V nemalej miere musí byť aj zodpovedný prístup všetkých pracovníkov nakoľko sa všetci podieľame na splnení plánovaných úloh určených na tento rok. Mlieko kvalitatívne dodávať v Q kvalite a 1 akostnej triede na 100%.Predpokladáme že realizačná cena za liter sa bude znižovať. Jalovičky sú pre vlastný zástav.

Za rok 2013 bol počet trvale činných pracovníkov 32, do pracovného pomeru bol prijatý 1 pracovník na úsek živočíšna výroba .Počas zimných mesiacov bol na úrad práce prepustený 1 zamestnanec. .

Celkový objem vyplatených mzdových prostriedkov za rok 2013 činí 275 767 eura, priemerná mesačná mzda na jedného pracovníka prepočítaná činí 787 eura , pracovná neschopnosť čo do počtu vymeškaných pracovných dní je 1260 . Skutočné dosiahnuté výkony boli 1 750 403 eura. V porovnaní s rokom 2012 objem mzdových prostriedkov vyšší o 27 403 eura. Počet členov k dňu konania VČS je 110. Členovia ktorí odišli ku dňu konania VČS schôdze úmrtím –Maťuga Ján

SYRÁREŇ

Za rok 2013 spracovalo v syrárni RD 720 195 litrov mlieka. Nárast oproti roku 2012 predstavuje 214 455 litrov . Mlieko sa spracováva podľa požiadaviek zákazníkov a sezónnosti predaja. Dosiahnuté tržby na úseku predstavujú 387 303 eura, jeden liter speňažujeme za 0,531 eura.. V porovnaní s rokom 2012 vyššie o 100 919 eura. Predaj výrobkov pre COOP Jednota Námestovo a Trstená zostal.

Plán na rok 2014- Syrárň

Nakoľko sa v roku 2014 plánuje čiastočná rekonštrukcia syrárne v rámci projektu, to znamená že budú sťažené podmienky prevádzky, aj napriek tomu by sme radi neznížili výrobu oproti roku 2013.

Plánujeme v roku 2014 v syrárni pri udržaní súčasných odberateľov spracovať 700 000 litrov mlieka , čo predstavuje dosiahnuť tržby vo výške 350 000 eura.